

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Силабус курсу
«Логіка та системологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр: V, VI семестр, 3-й рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом занять. Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов. Одеса, вул. Пастера, 2
Викладач (-і)	Доцент: к. філос. н., Ляшенко Дмитро Миколайович
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +380973412025 E-mail: dmytro.liashenko@onmedu.edu.ua sepulka@meta.ua Кабінет № 8 кафедри філософії, біоетики та іноземних мов. Вул. Пастера, 2 Очні консультації: згідно розкладу консультацій. Онлайн-консультації: за індивідуальною домовленістю (MS Teams, Zoom, Viber, etc.)

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм: Microsoft Teams, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – структурні аспекти та практичні навички логічного, критичного, аналітичного та системного типів мислення.

Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Вивчення дисципліни предметно пов'язане зі знаннями таких дисциплін: «Філософія з циклом академічної доброчесності», «Основи біоетики та біобезпеки», «Соціологія та медична соціологія» тощо. Вивчення цієї дисципліни забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до оволодіння такими різноплановими дисциплінами як «Основи наукових досліджень в медицині», «Медична психологія», «Екологічна медицина», «Управління маркетинговою діяльністю закладів охорони здоров'я» тощо.

Мета дисципліни – розвиток логічного та системного типів мислення. У процесі вивчення дисципліни акцент ставиться не на дескриптивно-

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

нормативному моделюванні типових ситуацій, та не на повідомленні якоїсь сукупності знань, а на розвитку навиків критично-свідомого та структурно коректного мислення в його багатоаспектній цілісності.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити з предметами дослідження логіки та теорії систем. Провести кореляції з предметами медико-біологічних циклів.
2. Сформувати базові навички використання елементів мови сучасної логіки та методу формалізації.
3. Практично ознайомити із структурою та видами доведення як форми мислення.
4. Диференціювати логічний, критичний, аналітичний та системний типи мислення.
5. Закласти теоретичні та практичні передумови до структурно правильного клінічного мислення.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основні форми та структури мислення;
- критерії дефініції та диференціації логічного та критичного, аналітичного і системного типів мислення;
- елементи мови сучасної логіки;
- базові поняття системології;
- основні види та процедури доведення як форми мислення;
- основні помилки в аргументації.

Вміти:

- використовувати категоріальні апарати логіки та системології для виявлення формально-логічної та теоретико-системної структури об'єктів будь-якої природи;
- проводити системно-дескрипторний аналіз об'єктів, ситуацій, процесів;
- робити переклад з натуральної мови на формальну та *vice versa*;
- формулювати та доводити власну думку логічно-коректними засобами;
- моделювати логічно можливі варіанти розвитку подій;
- з розумінням відноситися до позицій які не співпадають із власною думкою;
- спираючись на двоїсте системне моделювання розглядати складні об'єкти у їх цілісності;
- диференціювати логічну та аксіологічну складові критичного мислення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні, складання графічних схем, розв'язання творчих завдань, тестування, групові дискусії з проблемних ситуацій, виконання письмових завдань, індивідуально-контрольна співбесіда, логічні вправи, рольові (ділові) ігри, ситуаційні завдання («кейс-метод»), виконання індивідуальних досліджень, проблемний метод навчання, який націлений на формування у здобувачів вищої освіти спроможності до діалогу та вміння відстоювати свою власну думку, метод навчання «мозковий штурм», який спонукає здобувачів вищої освіти проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет логіки. Основні форми мислення. Історія та класифікація логічних теорій. Критичне мислення.

Тема 2. Предмет системології. Системний метод та системний підхід. Базові теоретико-системні поняття.

Тема 3. Мова сучасної логіки. Метод формалізації.

Тема 4. Доведення як форма мислення. Види доведення. Аргументація та логічні помилки.

Тема 5. Аналітичний та системний типи мислення.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Конверський А. Критичне мислення: підручник / А. Конверський. – К.: ЦНЛ, 2019. – 340с.
2. Конверський А. Сучасна логіка: класична і некласична / А. Конверський. – 2-е видання. – К.: ЦНЛ, 2019. – 296 с.
3. Уёмов А.І., Сараева І.М., Цофнас А.Ю. Загальна теорія систем для гуманітаріїв / А.І. Уёмов, І.М. Сараева, А.Ю. Цофнас. – 2-ге вид. – Варшава: Universitas Rediviva, 2021. – 276 с.
4. Res systemica: збірка робіт, присвячений 90-річчю проф. А.І. Уйомова [монограф.]. – 2 –ге вид. – Одеса: Видавник С.Л. Назарчук, 2020. – с. 89-96.
5. Capra, F., Luisi, P.I. The systems view of life: a unifying vision / A.F. Capra, P. Luisi. - Cambridge: Cambridge UP, 2019. – 498 p.
6. Lyashenko D. 'Paradoxes' of critical thinking / D. Lyashenko. - Парадигма вищої освіти в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 18 липня – 28 серпня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім«Гельветика», 2022. – С. 264-268.
7. Lyashenko D. The system study of consciousness: the problem of adequacy // Development of scientific, technological and innovation space in Ukraine and EU countries. - 3rd ed. - Riga, Latvia: Baltija publishing, 2021. - pp. 340-365.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

8. Mobus, G. E., Kalton, M.C. Principles of systems science / G. Mobus, M. Kalton. – New York: Springer science, 2020. – 756 p.

Додаткова

1. Ляшенко Д.Н. Фреймовое мышление с системной точки зрения: когнитивистский контекст / Д.Н. Ляшенко // Постнеклассическое знание и наследие И.Пригожина: Вопросы мышления и познания: Материалы XII Международных Пригожинских чтений (17 сентября 2015 – 25 января 2016 – 26 мая 2016, г. Одесса). – Одесса: Печатный дом, 2016. – С.159-164.
2. Ляшенко Д.Н. Семиотическое моделирование реальности / Д.Н. Ляшенко. – Одесса: Печатный дом, 2015. – 168 с.
3. Терентьева Л.Н. Лекции и задачи по логике для тех, кто любит философию: учебно-методическое пособие / Л.Н. Терентьева. – Одесса: ОНУ им. И.И. Мечникова, 2017 – 256 с.
4. Уёмов А.И. К характеристике системного мышления // Категории: Философский журнал / А.И. Уёмов. – № 3. – С. 5 – 15.
5. Цофнас А. Ю. Избранные статьи: метафизика и онтология, гносеология и методология, философская антропология и социальная онтология / Ред.-сост. Е. М. Иванова, Л. Л. Леоненко, Д. Н. Ляшенко / Отв. ред. А. П. Овчинникова. — Одесса : Издатель С. Л. Назарчук, 2020. — 308 с.
6. Canale D., Frigerio A., Tuzet G., Ciuni R. Critical thinking: an introduction. – Milan: BUP, 2022. – 268 p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні теми заняття, впевнено демонструє практичні навички під час виконання завдань, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє творче мислення. Рівень компетентності високий, здатність до самостійного поповнення знань.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні теми заняття, демонструє практичні навички під час виконання завдань з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття. Рівень компетентності достатній.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності середній,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

	репродуктивний. Володіє знаннями для подолання допущених помилок.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності низький.

Форми і методи підсумкового контролю: залік, виставляється здобувачу, який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну. За невчасне виконання завдання здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності :

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнь:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних (семінарських) заняттях. Запізнення здобувача вищої освіти дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Використання мобільних пристроїв:

На занятті допустимим є користування мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливість та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.